

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De his quæ dant occasionem peccato Luxuriæ. Pars III. Quæ habet septem capitula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

tiui sunt vt oculus.

¶ *De peccato carnis in Monialibus.*

SEQUITUR de peccato carnis in sanctimonialibus. Quod adeo graue est, quod non est sola fornicatio, imò est ibi adulterium, & incestus, & stuprum, & quali peccatum contra naturam. Adulteriũ est ibi, quũ sit accessio ad spõsam Christi. ¶ Et valde est graue genus adulterij, si attèdatur, quod despõsata sit Altissimo quanto enim nobilior est cui desponsata est, tãto maior est cõtumelia. Ipsi enim est desponsata, cui angeli deseruiũt. Attèdere etiam debet qui eam sollicitat, quod sponsa est dñi sui. Vnde cum peccato adulterij, erit ibi crimen proditiõis. Hoc autem attendebat Ioseph. qui dominæ suæ dicẽri sibi, Dormi mecum: dixit Genesi. 39. Quomodo possum facere hoc malum, & peccare in dominum meum? Attendere etiam debet, quod sponsa ista est adeo dilecta à dño suo, quod inclusit eam. Oblita est populum suum & domum patris sui, vnde concupiuit rex decorẽ eius. Iuxta verbum Psal. Ad hoc adulteriũ specialiter potest referri, quod legitur Prou. 6. Zelus & furor viri non parceret in die vindictæ. Stuprũ etiam, id est illicita defloratio virginis, frequẽter est ibi. Incestus etiam & valde graue genus incestus: quia cum vxore patris. Vnde ad hoc potest referri quod legitur 1. ad Cor. 5. Auditur inter vos fornicatio, & talis fornicatio qualis nec inter gentes, ita vt vxorem patris sui aliquis habeat. Ad idem potest referri quod legitur Genes. pen. Ruben effusus es sicut aqua: nõ crescas, quoniam ascendisti cubile patris tui, & maculasti stratum eius. Est etiam quodammodo ibi vitium contra naturam, quum fornicatur cum mortua, & iam sudario inuoluta. Religiosæ personæ quæ perfectè ordinem suum seruant, continuè sudarium suum ferunt. quia in habitu suo sepeliuntur.

De his que dant occasionem peccato Luxurie. PARS III.

Que habet septem capitula.

De incitamentis Luxurie. Et primò de otio, & indiscreta sumptione cibi & potus. CAP. I.

DICTO de his quæ faciunt ad detestationem Luxuriæ, & de speciebus eius, dicendum est de his quæ præstant occasionẽ huic peccato. Quæ sunt octo scilicet otium, indiscreta sumptio cibi & potus, exortatio vetularum vel aliarum personarum quæ consiliatrices sunt turpitudinis, & prauum exemplum, aspectus mulierum, colloquium, auditus, cantilenarum amatoriarum, vel instrumentorum musicorum, & turpiloquiorum, & tactus.

¶ Quod otium det occasionem huic peccato, patet ex scriptis

ethnicorum, & etiam ex sacra scriptura. Vnde poeta: Quaritur Ægyptus quare sit factus adalter: In promptu causa est, desidiosus erat. Et Ezech. 16. Hæc fuit iniquitas Sodomæ fororis tuæ, superbia, saturitas panis, & abundantia, & otium. ¶ De indiscreta sumptione cibi & potus, quomodo sit causa luxuriæ, satis dictum est, ubi de vitio gulæ supra in principio diximus. Dicit etiã Hierony. quòd difficile inter epulas seruetur pudicitia. Et Ber. Periclitatur castitas in deliciis. Item Hiero. Pro membrorum ordine ordo vitiorum est. Hinc dicitur quòd membra generationi deputata seruiant peccato.

¶ *De peccato vetularum turpitudinem consulentium.* C A P. II.

MUlra autem sunt per quæ potest ostendi magnitudo huius peccati. ¶ Primum est hoc, quòd peccatum istud est diabolicum. Opus enim diaboli est operam dare vt hominẽ deiciat in peccatum. Sic studium vetularum talium est, vt mulieres inclinẽt ad peccatum. Nec habent de illo peccato quandoque nisi foetorem & potum vnum vini. Vnde Ioel. 3. Puellam vendiderunt pro vino, & biberunt. ¶ Secundum est hoc, quòd opus earum magis est noxium quàm opus diaboli. Vbi enim nec homo nec diabolus potest aliquid facere per se, ibi facit vetula. Vnde posset rectè dici diabolã, eo quòd in peccato diabolo assimilatur. A peccato enim habet diabolus, quòd sit diabolus, qui est à creatione angelus. Posset etiam dici sathan, quod interpretatur aduersator. Efficacius enim aduersatur salutĩ eius quàm mouet ad malum, quàm ipse diabolus. ¶ Tertium per quod potest ostendi magnitudo huius peccati, est pœna serpenti à domino inflicta. Serpens enim quem diabolus sibi elegit, vt per eum mulierem deiceret, eò quòd mulieri assimilaretur (erectus enim tunc erat, & secũdum Bedam, vultum virgineum habes) significat rectè has vetulas quas diabolus elegit ad alias mulieres deiciendas, eò quòd sint eis similes. Licet autem serpens tanquam creatura irrationalis non intellexerit quid fecerit, tamen in tribus punitus est, cum mulier in duobus punita sit tantum, & vir tantum in vno. Vir etiam quia in solo esu peccauit, in labore querẽdo sibi edulium punitus est. Vnde dictum est ei: Maledicta terra in opere tuo &c. Mulier superbiuit, & in fructu peccauit, ideo Deus eam humiliavit, dicens, Sub viri potestate eris. Et in fructu eius punit eam, dicens, In dolore paries. Serpens vero, quia hominẽ deiecit, prostratus est, quum prius erectus incederet. Vnde dictum est ei, Super pectus tuum gradieris. Quia habuit in ore mendaciũ, ideo in ore eius positum est venenum. Et in cibo

punitus

punitus est. Vnde dictum est ei: Terram comedes omnibus diebus vitæ tuæ. Quia mulierem decepit, ideo dictum est ei: Inimicitias ponam inter te & mulierem. Et post: Ipsa cõteret caput tuum. Et est argumentum, quod mulieres sanctæ multum debent odio habere tales vetulas: non naturam, sed vitium earum. Et nisi se correxerint, procurare eo modo quo secundum Deum poterunt, ut à vicinia sua expellant eas. Qualiter ergo punietur vetula quæ intelligunt peccata quæ faciunt, si sic serpens punitus est qui non intellexit? Sicut serpens in ore punitus est, sic punientur & ipsæ. Et quia vinum pro peccato, quod faciunt bibunt: fel draconum erit vinum earum, & venenum aspidum insanabile. Iphis etiam dicitur: Non terram comedes, sed carbones comedes omnibus diebus vitæ tuæ. Et quia se planam vel pontem diabolo fecerunt, ut per eas ad mulieres diabolus transfret, ipsæ prostratæ conculcabuntur, & vadent super eas horribiles, ut ait Iob.

¶ Quartum est, quod legitur Ecc. 28. de lingua tertia, ubi sic habetur: Mulieres fortes deiecit: vel mulieres viratas, secundum aliam literam, vel etiam maritatas. Et quibusdam interpositis, subiungitur: Et utilis potius inferus, quam illa. Ignis infernalis non exurit nisi illos qui adducuntur, & qui hoc meruerunt: sed lingua tertia iniustissime vrit igne peccati, etiam illos qui sibi nihil nocuerunt.

¶ Quintum est hoc, quod vetula talis se habet sicut lingua in corpore diaboli, quod est congregatio malorum. Ex quo satis potest ostendi, quod multa malitia sit in huiusmodi mulieribus. Si enim tantum est malitia in lingua unius hominis, ut habetur in Cano. Iac. 3. quantum credenda est habere malitia lingua diaboli? De lingua hominis dicit Iacob: Lingua nostra ignis est vniuersitas iniquitatis. Et post, quæ maculat totum corpus, & inflamat rotam natiuitatis nostræ inflammata à gehēna. Et iterum: Lingua est inquietum malum, plena veneno mortifero. quæ de lingua diaboli verissime possunt dici, si de vetula. Præterea cum diabolus ut faber sit, iuxta illud Esaiæ 54. Ego creavi fabrum sufflantem in igne prunas. Et iuxta illud Iob 41. Halitus eius prunas ardere facit. Vetulæ istæ sunt ut folles ipsius. Attestatur autem nigredo vetularum huic officio. Ipsæ etiam vetulæ sunt quasi larvæ sub quibus latet diabolus, & in quibus operatur. Si enim se manifestaret in propria forma, horrorem mulieribus incuteret. Ipsæ etiã reæ sunt prodicionis apud Deum, cuius castra explorat, & procurant ut diabolo tradantur. Præterea, quum Christus in tempore passionis laborauerit usque ad sudorem sanguinem, & tantum dolorem sustinuerit, quod non sui

fuit dolor sicut dolor eius, & tātū expēderit. Ibi enim fractū est alabastrū, & vnguentum misericordiæ effusum in tanta abundantia, q̄ eum senserunt cœlū & terra, & infernus: vnicā tamen animam, s. latronis, in actu lucratus est ibi. Ex quo satis patet quantum peccent hæ vetulæ etiā si nō auferrent nisi vnam animam Deo in tota vita sua, cū tale damnū faciāt ei, quale lucrū ipse fecit in cruce. Itē si prædicator vnus non lucraretur in tota vita sua nisi vnicā animā, multum faceret, quū vna anima plus valeat, quā omnes diuitiæ huius mundi. Igitur si aliqua vetula toto tempore vitæ suæ nullū aliud malū faceret, nec corde, nec ore, nec opere, nisi quod vnam animā Deo auferret, nimis esset. Itē si aliquis vendidisset vnum de vicinis suis comedēdo & bibendo cū eo aliquibus qui cū corporaliter iugularent, valde malus iudicaretur: vel si quis ad tantā malitiam peruenisset, q̄ pro duodecim denariis hominem vnum corporaliter interficeret. Quā mala ergo iudicanda est quæ tot mulieres vendit ad interficiendū eas spiritualiter, comedendo & bibendo cū eis. Et quæ non pro duodecim denariis, sed pro potu vno vini interdum in mortē vnus animæ consentit. Præterea incendiarij, qui furtim domos & acervos manipulorū incendūt in gueris, peiores cæteris reputantur, & maximè sunt exosi. Vetulæ autem istæ incendiariæ sunt. Luxuriā enim, quæ ignis est vsque ad consumptionē deuorās, vt legitur Iob 31. in cordibus hominum ponunt. Nec parcunt etiā tēplis: fideles enim tēpla sunt Deo in baptismo dedicata. Itē si nullū tale sacrificiū est Deo, vt zelus animarum, nullū tale sacrificiū est diabolo vt perditio earum, & nihil sic Deo displicet. Vetulæ tales videntur propriè esse de familia diaboli. Et sicut voluit Christus vt super apostolos apparerent linguæ igneæ, ad ostendendū q̄ officiū eorū erat verbis corda hominum igne cœlesti inflammare: sic diabolus si vellet officium istarum vetularum hominibus ostendere, linguas igneas igne fœtido inferni faceret super eas apparere.

De malo exemplo per quod excitatur Luxuria. CAP. III.

Malum exēplū licet vniuersaliter multū timendū sit, præcipuè tamē exēplū huius peccati: quia in mēbris generationi deputatis maximè sæuit cōcupiscentia. Vnde summo studio vitāda sunt vbi fornicarij conuersantur: quia non accideret de facili q̄ aliquis videret aliquos fornicari quin tentaretur. Vnde Eccl. 19. Qui se coniungit fornicariis, erit nequā. Et Apost. 1. ad Cor. 5. loquēs de Corinthio fornicatore: Nescitis quia modicū fermētū totū massam corrūpit? Expurgate ergo vetus fermētū.

Et

Et Senec. Vnum exemplum auaritiæ vel luxuriæ multum mali facit. Etiam cum eis qui sunt in matrimonio non est tutum habitare illis qui virginitatem vel castitatem volunt seruare.

De aspectu mulierum qui valde timendus est. CAP. I. III.

A spectus mulierum valde timendus est, vt potest ostēdi & auctoritatibus & exēplis, & rationibus. Auctoritatibus. Vnde super illud Genes. 3. vidit mulier & c. dicit Greg. Nō licet intueri quod nō licet cōcupisci. Itē Greg. Pēfandū est quantū visum debemus restringere, qui mortaliter viuimus, si mater viuentiū per oculos ad mortē venit. Et Eccl. 9. Virginē ne cōspicias, ne forte scādalizetis in decore eius. Et pōst: Auerte faciē tuā à muliere compra. ¶ Exēplis potest idē ostēdi. Vnde Gen. 34. Cū vidisset Dinam Sichē filius Emor Heuæi, princeps terræ illius, adamauit illā, & rapuit. Et Genes. 39. Iniecit domina oculos suos in Ioseph, & ait: Dormi mecum. Et 2. reg. 11. vidit Dauid Bersabee lauantem se ex aduerso super solariū suum. Erat tunc mulier pulchra valde. Et subiungitur: Missis itaque Dauid nuntiis tulit eā. Et de Iudith 16. legitur: Colligauit cincinnos suos mitra ad decipiendum eum. Sandalia eius rapuerunt oculos eius. Pulchritudo eius captiuam fecit animam eius. Cincinnos vocat capillos in ferie vna congregatos. ¶ Multis etiam rationibus potest ostēdi q̄ valde timendus sit nobis aspectus mulierum. Quarum quadam sumuntur ex parte mulierum, & alia ex parte oculorum. ¶ Ex parte mulierum sumere possumus tres rationes, ad hoc ostendendum. Prima est hæc, q̄ à planta pedis vsque ad verticem non est locus in mulieribus, in quo non sit positus laqueus ad capiendum oculos. Quod satis innuitur Iudith 16. Dicitur ibi: Colligauit & c. vt supra, ecce laqueus in vertice. Sandalia eius rapuerunt oculos eius: ecce laqueus in pedibus. Et Ecclesia. 7. Inueni mulierem amariorem morte, quæ laqueus est venatorum, & sagena cor eius. Vincula sunt manus eius. Hoc dicitur, vt qui in manibus eius tenetur, sciat se esse in vinculis diaboli. Et Prouer. 7. Ecce occurrit mulier ornata meretricio, præparata ad capiendas animas. ¶ Notandum q̄ diabolus excoriat mulieres, pellem honestæ conuersationis ab eis remouendo, ad miluos, id est, ad luxariosos capiendos, qui sunt animalia ignobilia quæ ad extra volant. Ad idem solent canes vel murilegi excorari. Mirum est quomodo hoc toleratur inter fideles, quod mulieres sic præparent se ad interfectionem animarum. Si quis faceret foueam in via, & eam cooperiret, non toleraretur. Fouea autē profunda est meretrix: vt legitur in Prouerb. 23. Item Ecclē

Eccle

Ecclesia. 9. Ne respicias mulierem multiuolam, ne fortè incidas in laqueos eius. ¶ Secunda ratio quare aspectus mulierum sit timendus, est hæc, q̄ mulieres in aspicientibus se solo visu igne infernalem succendunt etiam à remotis. Vnde Eccles. 9. Ne circumpicias speciem alienam. Propter speciem mulieris perierunt multi. Et ex hoc concupiscētia quasi ignis exardescit. Tertia ratio est, quia non est aliqua pars in eis qua quasi gladio nō vtantur in necem se aspicientium. Hiero. Gladius igneus est species mulieris, quasi ex omni parte sui sagittas mittens. Ad quā sagitationē pertinet quod legitur Prou. 7. Donec transfigat sagitta iecur eius. Et paulò post: Multos vulneratos deiecit. Nō est hoc mirum, si multos interficiat, cū densescat multitudine telorum, sicut porcus qui dicitur spinaticus multitudine spinarum.

¶ *Quod oculi dant occasionem sepe peccato Luxuria.*

Ex parte verò oculorū possunt sumi septem rationes. ¶ Prima, est q̄ oculi sunt valde veloces ad nocendum animæ. Ideo prædonibus cōparantur. Thren. 4. Oculus meus deprædatus est animam meam. Prædones timentur multum propter sui velocitatem. ad idē pertinet quod dicit Gregorius super illud Gen. 3. Vidit mulier &c. Deprimendi sunt oculi à lasciuia suæ voluptatis, quasi quidam raptores ad culpam. Non enim Heua lignum contigisset, nisi prius incautē respexisset. ¶ Secundo timentur oculi, quia à remotiori nocēt. Gustus & tactus sunt eorum quæ sunt immediata: sed visus nō sic. propter hanc causam multum timentur balitarij & sagittarij. ¶ Tertio, quia oculi contra nos multis armis veūtur. Piures enim differentias rerū nobis ostendit visus, quàm ceteri sensus. Sensus iste ministrat materiam tentandi nobis, & quantum ad concupiscētiā carnis, & quantum ad concupiscētiā oculorum, & quantum ad superbiam vitæ. Vnde philosophus: Totius hominis libertas, est perdidisse oculos. Oculi sunt per quos paupertatem ferre nō possumus. Oculi tota nostra luxuria sunt: hi nos in omnia quotidie vitia præcipitant. ¶ Quarto, quia duces sunt scelerū. Inter latrones magis timentur qui vias scientes aliorum sunt duces. Senec. Intelligēdum est partem esse innocentie cæcitatē. Huic oculi adulterium mōstrant, huic incestū, huic domum quā concupiscat, irritamenta sunt malorum, duces scelerum. ¶ Quinto propter corruptionem magnā quæ in oculis est. Ad quā corruptionem, primo facit facilitas laedendi, quam videntur habere à natura, etiam quantū ad peccatū. Cui attestatur facilitas laedendi corporaliter, quæ est in eis. Dispositio enim corporalis

attesta

attestatur frequenter dispositioni spirituali. Ad idē facit hoc q̄ naturaliter cuitodiūtur oculi tāta diligentia. Multis enim tunicis inuoluti sunt à natura, & palpebra etiā exteriori defenduntur, & etiā obiectiōne manus, si opus fuerit. Eiusdem etiā facilitatis lædēdi signum videtur esse hoc, q̄ per oculos ad matrem nostrā mors intrauit. ¶ Secundo facit ad corruptionē istam hoc, q̄ multi corrupti fuerunt in primo peccato. Vnde post comestionem pomi sequitur in Genesi: Et aperti sunt oculi eorū. Quod intelligitur quo ad motus concupiscentiarū. Nō enim intelligendum est, q̄ quasi palpones & cæci accesserunt ad lignū vitū. Vnde super illud Matth. 7. Quid autē vides festucā. dicit gl. Oculi qui in paradiso post culpā est reueratus, videt non vnde proficiat, sed vnde in deteri⁹ cadat. ¶ Tertio corrupti sunt ex diuturna cōsuetudine peccandi. Tanta autem corruptio ista est, q̄ quasi inuitus concupiscit homo quod videt oculus. Vnde super illud Iob 31. Pepigi fœdus cū oculis meis &c. dicit gl. Fœdus cū oculis pepigit, ne prius incautē aspiceret quod postea inuitus amaret. ¶ Sexto ideo sunt multū timēdi oculi, q̄ vsus eorū est valde necessarius: quāto enim est vsus magis necessarius, tāto & abusus est magis timendus. Licet lingua valde corrupta sit, tamen includi potest longo tempore, & sic cessando ab eius vsu cauet homo ab eius abusu. Sed oculi non cessant videre, vnde nō cessant peccare. Vñ 2. Pet. 2. Oculos habētes plenos adulteriij, & incessabilis delicti. ¶ Septimo sunt oculi timēdi, quia sunt quasi duæ portæ in castro corporis nostri, quibus si dominetur diabolus, simpliciter erit dominus corporis nostri. Dominus qui habet portas alicuius castri, habet & castrum. Vnde Iob 31. post illud: Pepigi fœdus &c. Subiungitur: Quam enim partē haberet in me Deus desuper? Vbi insinuat q̄ nihil habet Deus in homine, si oculos non habeat: sicut non est dominus castri, qui non habet ibi ingressum & egressum: & vt breuiter dicam, quam breuis sit omnis malitia super malitiam mulieris, vt legitur Ecclesi. 25. & nihil oculo nequius creatum sit, vt legitur eiusdem 30. quum in aspectu mulierum hæc duo valde timenda coniunguntur, constat aspectum mulierū valde timendum esse. Ideo Iob sciens oculos esse hostes valde nociuos, fœdus cū eis pepigerat, vt nec cogitaret de virgine. Ideo etiā leguntur quidam philosophi sibi oculos eruisse. Vnde Hiero. Nō doleas si hoc non habeas quod formicæ, & muscæ, & serpentes habēt, carnis oculos: sed illum oculū te habere latere, de quo in Cantic. Vulnerasti cor meum, soror mea spōsa in vno oculorū tuorum.

rum. Denique quosdam mundi philosophos legimus, vt totam cogitationem ad puritatem cogèrent, sibi oculos eruisse: in hoc tamen non debemus eos imitari.

Quod colloquium mulierum valde sit timendum. CAP. V.

Colloquiū mulierum valde timendū est. Quod patet primò per hoc q̄ sermo mulierum insinuat̄ esse rete. Prou. 7. vbi sic legitur, de fallace muliere: Irreuit eum sermonibus multis. ¶ Secūdo ex hoc q̄ comparatur igni. Ecc. 9. vbi sic legitur: Colloquium illius quasi ignis exardescit. ¶ Tertio ex hoc quòd comparatur gladio acuto. Prouer. 5. Fauus distillans, labia meretricis, & nitidius oleo guttur eius: nouissima autem eius amara quasi absynthium, & acuta quasi gladius biceps.

De auditu cantionum amatoriarum, turpiloquiorum, & instrumentorum musicorum. CAP. VI.

Auditus cationum valde timendus est. Vnde Eccl. 9. Cum salatrice ne sis assiduus, nec audias illā, ne forte pereas in efficitia illius. Ad auditū turpiloquiorū possumus referre qđ dicit Apof. 1. ad Cor. 15. Corrupti bonos mores colloquia mala. Musica etiā instrumenta multū sunt timēda. Frāgūt enim corda hominū & emolliūt. Et ideo secūdū verbum Sapiētis essent frāgēda.

Quod tactus mulierum sit valde periculosus. CAP. VII.

Tactus mulierum valde periculosus est, sicut potest ostendi multis testimoniis scripturę. Et primò ex hoc quod legitur Ecclesi. 9. Cum muliere aliena ne sedeas omnino, nec accūbas cum ea super cubitum &c. Secūdo ex hoc quod legitur Ecc. 26. Qui tenet eā, quasi qui apprehendit scorpionem. Tertio ex hoc quod legitur ecclesi. 7. Vincula sunt manus eis. Quarto ex hoc quod legitur Prou. 6. Nunquid potest homo abscōdere ignē in sinu suo, vt vestimenta eius nō ardeāt: aut ambulare super prunas vt nō cōburātur plāta eius: sic qui ingreditur ad vxorē proximi sui, nō erit mundus quū tetigerit. eā. ¶ Ad idē facit exemplū Andreae episcopi suprā positū, qui sanctimonialē percussit manu, de qua percussione princeps demonū adeo letatus est. Ad idē facit exemplū quod habetur in dialogo de quodam sacerdote qui habuerat concubinā, sed eā dimiserat, & ei nō cohabitabat, imò sanctissimē vivebat. Tādē eo agrotāte ad mortē, & circumstantibus dubitantibus, vtrū iā spiritus recessisset, illa que tūc ibi erat accessit propē tētatura vtrū adhuc spiraret: ille autē vidit eā, & cū magno conamine locutus ait: Recede mulier, recede: adhuc viuit igniculus, tolle paleā. Ad idē facit quod legitur in Vitis patrū, de quodā fratre, qui volēs cū matre trāsire flumē, ma-

nus suas inuoluit pallio eius, & portauit eam vltra: & interrogatus ab ea, cur hoc faceret. Respondit: Corpus mulieris ignis est, & eo ipso quod contingebam te, veniebat mihi in memoriam de alijs mulieribus.

De remedijs cōtra Luxuriā. PARS IIII. quæ habet quatuor cap.

De triplici remedio contra peccatum Luxuriæ. CAP. I.

Dictum est de his quæ dant occasionē Luxuriæ, cōsequenter dicendū est de remedijs cōtra hoc peccatū. Quū autē Luxuria sit ignis, sicut patet ex prædictis, necessariū erit triplex remediū contra eam, sicut contra ignē nimiū triplex solet adhiberi remediū, scilicet aut per aquæ effusionem, aut lignorum subtractionē, aut elongationem. Verbi gratia: Si olla quæ iuxta ignē est adeo ebulliat vt effundatur quod in ea continetur, ali-quod horū trium fieri cōsuevit: vel aqua frigida ollæ infunditur, vel de lignis subtrahitur, vel olla ab igne elongatur. Sic etiā faciendū est contra ignem luxuriæ. Si quis videret se tentari à peccato illo, consilium vnum est vt ad aquam recurrat, vel ad aquam frigidam quam proficiat super se ad literā, vel ad aquā lacrymarū, vel ad aquā, id est tribulationē quācunq;, vel recipiat disciplinā bonā, vel pungat se fortiter, vel trahat sibi pilos barbæ, vel capitis, vel si nō vult adhibere tribulationis præsentiam, saltē adhibeat eius memoriā, vt cogitet de pœnis quæ debētur peccato luxuriæ. Ad istud remediū pertinet, quod legitur Prou. 20. Dolor vulneris absterget maculam. Ecclē. 11. Malitia vnius horæ obliuionē facit luxuriæ maximā. Ad idem pertinet quod legitur in Vitis patrum de quodam sene, qui quum tentaretur grauitur de quadā muliere quā receperat in hospitio suo, ipse accendit lucernā, & combussit omnes digitos suos. Sicut autē ille merito combureretur super cuius vestē ignis caderet, qui præ pigritia illi à se non excuteret, nec esset compatiendū ei. Et sicut merito domum suā amitteret qui videns domum suā comburi, aquam non quæteret: sic merito ignis luxuriæ eos cōsumit qui ad aquam tribulationis non currunt, cū vident ignem consumere, non vestes suas vel domum, sed se ipsos. In qua pigritia satis ostendunt, q̄ magis vilipendunt se ipsos, quā aliqua suorum. Sene. Nihil est homini seipso vilius, si homo tūc intraret in aquā frigidā vsque ad pectus, ex quo nō immineret ei ex hoc periculū, non esset malū. ¶ Secūndū remediū est vt homo subtrahat sibi de cibo & potu: secundum enim ligna syluæ exardescit ignis: vt legitur Eccl. 28. Pāphilus: Detrahe ligna foco, protinus ignis abest: & præcipue de illis gene

Ec